

В. В. ЛИПОВ

ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК



УДК 339.9(075.8)

Л 61

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця
(Протокол № 7 від 24 квітня 2017 р.)*

Рецензенти:

Г. В. Задорожний – завідувач кафедри міжнародної економіки та світового господарства економічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доктор економічних наук, професор;

А. С. Філіпенко – доктор економічних наук, професор кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка;

В. І. Чужиков – проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, доктор економічних наук, професор.

Липов В. В.

Л 61 Глобальна економіка: навчальний посібник / В. В. Липов. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 439 с.

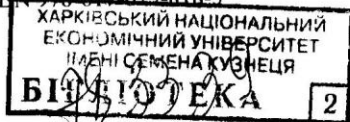
ISBN 978-617-673-818-3

На основі компетентнісного підходу подано теоретико-методологічні засади виявлення й аналізу процесів, що відбуваються в глобальній економіці, і можливих напрямів впливу їхніх наслідків на практичну діяльність підприємств. Розглянуто теоретичні підходи до дослідження глобальної економіки. Посібник доповнено словником базисних термінів курсу, переліком основної та додаткової літератури, інформаційних ресурсів Internet, практичними завданнями для самостійної роботи, що включають вправи на перевірку володіння основними поняттями, стереотипні, діагностичні, евристичні й тестові завдання, навчальні ігри, тематику есе.

Рекомендовано для магістрів економічних спеціальностей усіх форм навчання.

УДК 339.9(075.8)

ISBN 978-617-673-818-3



© Липов В. В., 2018
© Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2018
© «Видавництво «Центр учбової літератури», 2018

Зміст

Умовні скорочення	6
Вступ	8
Частина 1. Теоретичні засади глобальних досліджень	12
Розділ 1. Часові межі феномена глобалізації	12
1.1. Глобалізація та глобалістика	12
1.2. Історичні межі глобалізації	18
1.3. Господарювання та глобалізація: часові обмеження	27
1.4. Глобалізація в системі понять міжнародної економіки	34
1.5. Практична частина	36
Розділ 2. Сучасна методологія глобалізації	51
2.1. Методологія, методи й інструменти дослідження процесів глобалізації	51
2.2. Діалектичність, синергізм і цивілізаційні аспекти глобалізації	55
2.3. Особливості інструментарію дослідження глобалізації в економіці та суміжних науках	63
2.4. Методологія основних концепцій глобалізації	71
2.5. Практична частина	76
Розділ 3. Школи та міждисциплінарний статус глобалістики	87
3.1. Доповіді Римського клубу та початок дослідження глобальних проблем	87
3.2. Школи глобалістики	93
3.3. Інструментарій досліджень основних напрямів і шкіл глобалістики	99
3.4. Міждисциплінарність глобальних досліджень	106
3.5. Практична частина	108
Розділ 4. Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів	119
4.1. Структурна та функціональна складові цивілізаційної глобалістики	119
4.2. Соціокультурні чинники уособлення та взаємодії цивілізацій	125
4.3. Цінності та цивілізаційна специфіка інститутів господарювання	135
4.4. Глобалізація та взаємодія цивілізацій	149
4.5. Практична частина	154
Розділ 5. Становлення глобальної економіки	168
5.1. Історична еволюція глобальної економіки	168

5.2. Неоіндустріалізація та зміна орієнтирів глобального розвитку.....	177
5.3. Еволюція основних складових економічної глобалізації.....	181
5.4. Практична частина.....	188
Частина 2. Сучасний стан, проблеми та перспективи глобальної економіки	203
Розділ 6. Суперечності та дуалізм сучасного етапу глобалізації.....	203
6.1. Діалектична сутність суперечності як рушійної сили розвитку.....	203
6.2. Основні суперечності глобальної економіки.....	207
6.3. Глобальні економічні суперечності	212
6.4. Практична частина	223
Розділ 7. Парадоксальна природа глобальних трансформацій.....	234
7.1. Сутність парадоксу.....	234
7.2. Семантичні підстави "парадоксів" глобалізації.....	241
7.3. Логічні діалектичні засади глобальних парадоксів	246
7.4. Логічні тріалектичні парадокси глобалізації.....	251
7.5. Практична частина.....	254
Розділ 8. Альтерглобалізм та його форми	263
8.1. Передумови виникнення альтерглобалізму.....	263
8.2. Сутність і течії альтерглобалізму	266
8.3. Альтерглобалізм і антиглобалізм.....	269
8.4. Значення альтерглобалізму для розвитку глобалізації.....	271
8.5. Практична частина	273
Розділ 9. Глобальна економіка як прогностична реальність	282
9.1. Темпоральні виміри глобалізації.....	283
9.2. Глобальне прогнозування як метод глобальних досліджень	286
9.3. Історія розвитку глобального прогнозування.....	288
9.4. Альтернативні прогностні сценарії глобального розвитку	291
9.5. Практична частина.....	298
Розділ 10. Регулятивні механізми глобальної економіки	306
10.1. Вестфальська система й еволюція глобальної системи регулювання.....	306
10.2. Еволюція ролі держави в умовах глобалізації.....	312
10.3. Інституційна складова глобального регулювання	317
10.4. Практична частина	325
Розділ 11. Міжнародні стратегії глобалізації.....	333
11.1. Сутність стратегії глобалізації, інструменти та механізми її формування.....	333

11.2. Глобальна економічна стратегія та геоекономіка	342
11.3. Стратегії глобального розвитку	348
11.4. Практична частина	353
Розділ 12. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	363
12.1. Методологічні засади геоекономічного аналізу та прогнозування стратегії розвитку України в умовах глобалізації	363
12.2. Передумови визначення конкурентної стратегії	365
12.3. Конкурентна стратегія інтеграції України у міжнародний економічний простір	378
12.4. Практична частина	394
Термінологічний словник	405
Джерела інформації	425
Додатки	433